

УДК 316.472.47

DOI: <https://doi.org/10.17721/APULTR.2022.45.129-143>**Білокобильський Ю.О.**

ORCID: 0000-0001-8760-7398

Web of Science Researcher ID: GWZ-1977-2022

ПОЛІТИЧНИЙ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРС ЯК ПРЕДМЕТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: ДЕФІНІЦІЯ ТА ХАРАКТЕРНІ РИСИ

***Анотація.** Стаття присвячена дослідженню політичного дискурсу в межах віртуального простору мережі Інтернет – "штучного" світу, створеному в останні десятиріччя за допомогою інформаційних технологій, в якому індивіди здатні спілкуватися один із одним на величезних відстанях, моделюючи за бажанням власну особистість. Дослідження, зокрема, спрямоване на те, як змінюється політична комунікація у віртуальній реальності мережі Інтернет, які лінгвістичні й екстралінгвістичні засоби використовують політичні актори при спілкуванні зі своїм електоратом та між собою. Використовуючи категорії, запропоновані Т. ван Дейком, у статті для аналізу комунікації в межах віртуального простору, пропонується застосування нових характерних рис для Інтернет-дискурсу, таких як анонімність мовця, напівформальність спілкування, більш відкрите й конкуруюче висловлення думок, емоційність тощо. У статті пропонується уточнення дефініції політичного дискурсу, виділяються найважливіші його риси, визначаються відмінності комунікативних стратегій в залежності від гендеру мовця або політичного актора. За допомогою запропонованих категорій та спираючись на творчий доробок таких вчених як Р. Водак, Л. де Сосюр та Т. ван Дейк, у статті подається нове визначення поняття політичного Інтернет-дискурсу, яке спрямоване на більш повне врахування взаємодії індивідів в межах віртуального простору. Висувається пропозиція використовувати запропоновані Т. ван Дейком категорії для аналізу комунікації у межах віртуального простору, що дозволить виокремити комунікативні ситуації, які стосуються безпосередньо політичної сфери. За допомогою порівняння комунікативних ситуацій у "штучному" світі з фізичним, стверджується, що характерною рисою політичного Інтернет-дискурсу є передача екстралінгвістичних*

компонентів за допомогою текстової комунікації. Робиться уточнення, що у багатьох комунікаційних ситуаціях між політичними акторами та іншими користувачами, останні є реципієнтами інформації, обмежуючись лише можливістю взаємодіяти із іншими реципієнтами. У підсумку висувається пропозиція розуміти під політичним Інтернет-дискурсом дії лінгвістичного й екстралінгвістичного характеру, що відносяться до політичної сфери та реалізуються у віртуальному просторі політичними акторами і звичайними користувачами; які характеризуються можливістю анонімної суб'єктності, напівформальністю, більш відкритим й конкуруючим характером висловлювання думок тощо, і в яких передача екстралінгвістичних компонентів досягається переважно завдяки текстовій комунікації. На основі категоріальних уточнень, зроблених у статті, розробляються стратегії подальшого Інтернет дискурс-аналізу.

Ключові слова: Інтернет, дискурс, політичний дискурс, політичний Інтернет-дискурс, гендер, політика.

Інформація про автора: Білокобильський Юрій Олександрович – аспірант; Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов; НАН України.

Електронна адреса: belocobilskiygeorge156@gmail.com

Yurii O. Bilokobylskyi

ORCID: 0000-0001-8760-7398

Web of Science Researcher ID: GWZ-1977-2022

POLITICAL INTERNET DISCOURSE AS A SUBJECT OF LINGUISTIC RESEARCH: DEFINITION AND CHARACTERISTICS

Abstract. The article is devoted to the study of political discourse within the virtual space – an "artificial" world created in recent decades with the help of information technologies, where individuals are able to communicate with each other over vast distances, modeling their own personality at will. The research, in particular, is aimed at studying how political communication changes in the virtual reality, what linguistic and extralinguistic means are used by political actors when communicating with their electorate and between each other. Using the categories proposed by T. van Dijk, the article proposes the use of new characteristic features for

Internet discourse, such as speaker's anonymity, semi-formal tone of communication, more open and competitive expression of opinions, emotionality, etc. for the analysis of communication within the virtual space. The article proposes a clarification of the definition of political discourse, highlights its most important features, defines differences in communicative strategies depending on the gender of the speaker or political actor. With the help of the proposed categories and based on the works of such prominent scholars as R. Wodak, L. de Saussure and T. van Dijk, the article provides a new definition of the concept of political Internet discourse, which is aimed at a more complete consideration of the interaction between individuals within the virtual space. It is suggested to use the categories proposed by T. van Dijk for the analysis of communication within the virtual space, which will allow to single out communicative situations that are directly related to the political sphere. By comparing communicative situations in the "artificial" world with the physical one, it is argued that a characteristic feature of political Internet discourse is the transfer of extralinguistic components through textual communication. It is clarified that in many communicative situations between political actors and other users, the latter act as the information recipients, limited only to the ability to interact with other recipients. In conclusion, it is suggested to understand political Internet discourse as actions of a linguistic and extralinguistic nature, related to the political sphere and implemented in the virtual space by political actors and ordinary users; actions, which are characterized by the possibility of anonymous subjectivity, semi-formality, a more open and competitive nature of expressing opinions, etc., and in which the transfer of extralinguistic components is achieved mainly through text communication. Based on the categorical clarifications made in the article, strategies for further Internet discourse analysis are developed.

Key words: Internet, discourse, political discourse, political Internet discourse, gender, politics.

Information about the author: Bilokobylskyi Yurii Oleksandrovych – graduate student; Research and Educational Center of Foreign Language; NAS of Ukraine.

E-mail: belocobylskiygeorge156@gmail.com

Як відомо, політика – це діяльність, що спрямована на регулювання взаємовідносин між соціальними спільнотами для забезпечення стабільності певних соціальних утворень. Однак, дане твердження є правильним лише для так званого

"фізичного" світу, не беручи до уваги інший, штучний світ, який створила людина.

Завдяки досягненням у сфері інформаційних технологій, а конкретно, мережі Інтернет, людина змогла створити так званий "віртуальний" світ. У межах таких цифрових майданчиків як соціальні мережі, Інтернет-форуми і месенджери, користувачі здатні обговорювати будь-яку тему, якою вони зацікавлені, при цьому вільно висловлюючи власну точку зору.

Незважаючи на те, що ми маємо чітко відокремлювати два світи – фізичний і віртуальний – вони є тісно взаємопов'язаними; більш того, будь-яка некоректна дія в межах віртуального простору може дорого коштувати людині у фізичному світі. Політика імідж-білдингу у рамках віртуального простору вже давно є однією з головних задач кожної політичної партії й політичного діяча. Політичні комунікації, у свою чергу, які є авангардом актуалізації, артикуляції та прояву суспільно-політичних відносин, підпорядковуються новим процесам і повинні пристосовуватися до нових реалій.

На сьогодні, усі останні дослідження, що присвячені політичному дискурсу (Р. Водак, Т. ван Дейк, К. Кенжеканова, Ю. Суханов тощо) при його аналізі поєднують комунікаційні ситуації у межах як віртуального так і фізичного просторів. Даний підхід не бере до уваги індивідуальні риси Інтернет-комунікації, які, на думку дослідника, суттєво відрізняються від класичної комунікаційної моделі так званого фізичного світу, а тому можуть бути нерелевантними контексту сучасності.

При дослідженні політичної комунікації у мережі Інтернет постає питання: що саме ми повинні розуміти під політичним дискурсом? Більш того, чи відрізняється віртуальний дискурс від реального і чи можливо об'єднати два дані явища під одним поняттям?

У даній статті ми пропонуємо нову дефініцію поняття *політичного Інтернет-дискурсу*, а також визначимо його відмінність від власне політичного дискурсу. Звертаючись до теми політичного дискурсу, дослідник, хоче він того чи ні, змушений торкнутися двох інших глобальних наукових тем –

дискурсу та політики. До того ж, ні у визначенні дискурсу, ні в дефініції політики науковий розум все ще не зміг отримати чіткого результату. Ця ситуація обумовлена, з одного боку, масштабністю феноменів, що підлягають визначенню, але також і значною кількістю наявних дисциплінарних підходів. Можна навести десятки визначень політики в політичній науці, але також не варто забувати про філософські та соціологічні визначення. Що ж до дискурсу, то тут ситуація ще менш визначена. У найзагальнішому вигляді дискурс можна визначити за Ю. Габермасом як "аргументативний спосіб досягнення згоди" [6]. Якщо ми звернемось до лінгвістичного словника, то отримаємо наступне визначення: "Тип дискурсу, в якому за допомогою слів і понять зображуються реалії об'єктивного світу (щоденне людське спілкування)" [4]. Г. Гадамер у зміщенні фокусу наукового дослідження з тексту на дискурс бачив "перехід від світу науки до світу життя" [7, с. 7], до "всієї широти життєвого досвіду" [7, с. 9].

Одним із провідних сучасних дослідників поняття дискурсу (зокрема масово-політичного та ін.) є Т. ван Дейк, який пропонує поділяти поняття дискурс на два значення – широке й вузьке. На думку вченого, у широкому значенні поняття ми маємо розуміти дискурс як комплексну комунікативну подію, що залучає розмовника і слухачів. Дискурс у вузькому ж розумінні позначається як завершений, або "триваючий продукт" комунікаційної дії між реципієнтами [12].

Незважаючи на дискусійність дефініції дискурсу, у науковому співтоваристві існує консенсус щодо залежності мовних конструкцій від екстралінгвістичного контексту: світоглядних та професійних установок учасників дискурсу, характеру комунікативної ситуації, статусу та цілей людей, що говорять, та ін. Саме з погляду спільності екстралінгвістичних умов дискурсу, виражених лінгвістичними засобами, можна говорити про конкретні дискурси, укорінені в певному часі або культурному просторі – приватних професійних, соціальних, культурно-історичних дискурсах тощо. Зокрема, М. Фуко говорив про дискурс як про "сукупність висловлювань, які стосуються однієї

системи формацій", що дозволяє зробити висновок про історичний, економічний чи психіатричний дискурс [5].

Щодо "політичного дискурсу", то так звана "система формацій" задається сферою референції поняття політичного. Політика – це соціальна діяльність, пов'язана з організацією життєдіяльності людських спільнот, насамперед збереження їхніх соціальних структур під час взаємодії з іншими соціумами. Тому поняття політичного дискурсу охоплює все різноманіття комунікативних практик, у яких відображається подібна діяльність, що включають лінгвістичні та екстралінгвістичні аспекти.

Ідеться, зокрема, про діяльність політиків, політичних інститутів, урядів, політичних ЗМІ та лідерів думок, які діють у політичному середовищі чи для досягнення політичних цілей.

На сьогодні лінгвістична наука має різні артикуляції поняття "політичний дискурс". Наприклад, як стверджує Л. де Сосюр, будь-який дискурс – це "автономний об'єкт, що завжди розмежований структурами влади та зовнішніми процесами, які перебувають під їхнім впливом" [11, с. 166]. Зазвичай, кожна комунікативна ситуація належить до аналізу або дискусій з приводу певної ситуації, протягом якої представник структури влади або партії намагається донести точку зору, що характеризуватиме суто його власну позицію або позицію політичного інституту, що він представляє. За мету політик ставить переконати реципієнтів у правдивості власної точки зору, а також створити позитивний імідж. Позитивний імідж в очах спільноти дозволяє використовувати довіру аудиторії з метою досягнення власних цілей чи цілей своєї партії. Г. Блітвіч виокремлює політичний дискурс як "практики дискурсу, в яких беруть участь усі учасники політичного процесу – від політиків та організацій до громадян" [8, с. 537]. О. Кітаєва й О. Озерова відзначають:

"Під політичним дискурсом треба розуміти "тексти та виступи професійних політиків або політичних установ, таких як президенти та прем'єр-міністри та інші члени уряду, парламенту чи політичних партій, як на місцевому, національному, так і на міжнародному рівнях, включають як доповідача, так і аудиторію" [10].

Політичний дискурс представлений у багатьох комунікативних засобах, як, наприклад, договори, виступи, виборчі кампанії, редакційні статті, коментарі в газетах, інтерв'ю та конференції. Політики зазвичай використовують просту мову, пряму та змішану з розмовною мовою. Вони також використовують прислів'я та ідіоми. Ці характеристики роблять їхню мову неформальною, зрозумілою для більшості аудиторії, тому політики часто використовують два стилі: риторичний стиль, який може включати, наприклад, розмовну мову, а також мову політики, яка обумовлюється спеціальною термінологією та структурою мови [1, с. 312]. Зазначимо, що політичний дискурс активно розробляють в контексті медіалінгвістики та теорії масових комунікацій, акцентуючи на мовних факторах його (дискурсу) функціонування.

У своїй роботі, присвяченій політичному дискурсу-аналізу, Т. ван Дейк виокремлює певні категорії політичного дискурсу. Оскільки наше дослідження зосереджено на лінгвістичних та екстралінгвістичних аспектах політичного дискурсу й політичного Інтернет-дискурсів, ми пропонуємо згрупувати дані категорії у тематичні модуси:

1. Світоглядно-ідеологічний модус (категорії мовної картини світу, ціннісні категорії, екстралінгвістичний контекст дискурсу, жанри подання загальнополітичного матеріалу:

- **Соціальний домен або поле** – це, на думку Т. ван Дейка, найбільш інклюзивна категорія, що дозволяє виокремити сферу, до якої належить дискурс або політичні дії. Це може бути, наприклад, освітня сфера, медична, правова тощо, або навіть більш загальна сфера (персональна або соціальна). У названій категорії припускається, що соціальний актор завжди виступає "знавцем" у тому чи іншому полі. Важливу роль у даній категорії відіграє контекстуальність.

- **Політичне спрямування.** У цю категорію входять політичні системи, які, зазвичай, сприймаються як найбільш розповсюджені. У кожному з подібних узагальнених політичних систем ми можемо відносити конкретні країни, політичні партії, або політичних діячів. Представники кожного політичного

спрямування активно використовують поширені риторичні засоби, такі як метонімія, метафори, алітерація тощо.

- **Політичні ідеології.** Ідеології – це системи переконань, які організують уявлення представників політичних спрямувань щодо відповідних цінностей. Характерною рисою даної категорії є те, що представник кожного політичного напрямку віддає перевагу одній ідеології, яка є найбільш поширеною як для великих політичних гравців, так і для рядових виборців.

- **Політичні цінності.** До даної категорії ми відносимо загальні культурні цінності, які розділяють представники конкретного політичного напрямку. До цінностей можемо відносити рівність, толерантність, свободу, справедливість тощо. Для представників різних політичних систем окремі цінності є більш важливими за інші.

2. Структурно-інституційний модус (лінгвістичні засоби конструювання суб'єкта дії (враховуючи також гендерний аспект), засоби солідаризації та ієрархізації (розбудови відносин влади-підпорядкування), жанри комунікативних лінгвістичних практик):

- **Політичні інститути.** Це офіційно визнані соціумом політичні установи, які мають право створювати закони, вносити зміни до державного законодавства, приймати рішення, що впливатимуть на життя соціуму, яке підпорядковується різним політичним інституціям. Зокрема, держава, уряди, парламент або конгрес (законодавча влада), міські ради, державні установи тощо. Залежно від того, представник якого політичного напрямку очолює політичний інститут, політичні рішення формуватимуться згідно з ідеологією і цінностями даної системи.

- **Політичні організації.** Менш офіційна низка політичних угруповань, які структурують політичну дію, наприклад, політичні клуби, неурядові організації тощо. До таких організацій можуть вступати рядові виборці і більш визначні політичні актори, однак представники даної категорії не впливають на політику таким самим чином, як політичні інститути.

• **Політичні групи.** Сукупності політичних акторів, що можуть утворювати суспільно-політичні рухи або брати у них участь. Це, наприклад, дисиденти, демонстранти, групи, коаліції, натовпи та інші.

• **Політичні актори.** Окрім офіційно обраних представників ("політиків"), клас політичних акторів визначається наявністю осмисленого ставлення й віднесення себе до конкретного політичного спрямування. Під політичними акторами можемо розуміти всіх тих, хто "залучений у політику", тобто здійснює політичні дії, включаючи демонстрантів, лобістів і страйкарів. Кожен із політичних акторів може конструювати свою персону (імідж) з метою отримання соціального схвалення певною політичною групою або інститутом. У формуванні політичного іміджу присутні певні фактори, зокрема й гендер, що впливає на подальшу риторичку політичного актора.

3. Комунікативний модус (жанри міжособистісної комунікації, засоби формування власної позиції):

• **Політичні відносини.** Різні структурні одиниці, визначені вище, пов'язані специфічними відносинами, деякі з яких є типовими для окремого політичного інститута: влада, зловживання владою, гегемонія, гноблення, толерантність, рівність і нерівність та ін.

• **Політичний процес.** Це загальна категорія, що класифікує складні довготривалі послідовності політичних дій. Урядування, законодавство, опозиція, солідарність, політика є одними з прототипних аспектів таких політичних процесів.

• **Політичні дії.** Саме на цьому рівні повсякденної взаємодії "залучення до політики" є найбільш очевидним. Такі дії також визначаються з погляду їх намірів, цілей і функцій у складнішому політичному процесі. Наприклад, сесія парламенту або збір групи дисидентів є прикладами конкретних політичних дій, однак об'єднують різних політичних акторів і політичні категорії в цілому.

• **Політична комунікація.** Політичну комунікацію тут можна виокремити як окремий спосіб "ведення політики". Це випадки взаємодії політичних інститутів або політичних акторів із іншими, виконання певних політичних дій (таких як ухвалення законів, ухвалення рішень, збори, кампанія та ін.), що є переважно дискурсивними.

У західній практиці при звертанні до своїх виборців або спільноти людей, політики зазвичай використовують так званий "напівформальний" стиль мовлення. Даний тип мовлення характеризується поєднанням елементів формального типу (мінімальна кількість скорочень, як, наприклад, *don't, he's* тощо), використання більш довгих форм слів (наприклад, замість *"end"* використовувати *"terminate"*). Якщо говоримо про неформальний стиль, то для політиків у їхніх публічних виступах характерне використання особових займенників (*I, he, she* тощо), а також використання жартів, крилатих висловлювань тощо.

Також нам слід згадати ще декілька характерних рис політичного дискурсу:

(1) **агоністичність** й агресивність між політичними опонентами, що пов'язана з конкурентністю й бажанням переконати у абсолютній істинності власної позиції.

(2) **ідеологічний характер** публічних виступів (система уявлень, що заснована на групових цінностях, нормах та інтересах);

(3) **театральність** (так звана "гра на публіку", де політик у звертанні до аудиторії відіграє певну роль, що формує його соціальний імідж для виборців).

Ураховуючи вищезазначене, ми можемо стверджувати, що політичний дискурс – це набір дій у політичній сфері, які ми можемо зіставити з вищезазначеними модусами.

Політичний Інтернет-дискурс має бути редукований до лінгвістичних та екстралінгвістичних засобів Інтернет-комунікації, враховуючи всі особливості політичного дискурсу (ідеологічність, партійність, особливості ієрархії,

.....

процесуальності, акторності, типу та жанру комунікації тощо), але з урахуванням особливостей Інтернет-технологій (опосередкованість, особливості віртуальної топології та хронології, типу та розміру аудиторії, особливості Інтернет-комунікації тощо).

Відтак, можемо визначити два види політичних суб'єктів – політичного актора, що офіційно представляє політичний інститут, та звичайного користувача, що є залученим у політичну комунікацію. Для кожного із суб'єктів можемо визначити наступні характерні риси:

Для політичного актора:

- **Напівформальність.** Як і у класичному політичному дискурсі, політичний актор зберігає напівформальний тон при передачі своїх думок у межах цифрового простору. Це виявляється у використанні сленгу або жаргонізмів (такі вирази як *kind of, fricken* тощо)

- **Передача емоційного стану через текстову форму.** При висловленні думки стосовно певної події, політичний актор може додавати такі прикметники як *"shocked", "happy", "terrified"* та ін.

- **Апелювання до ширшої аудиторії.** При звертанні реципієнтів, політичний актор може використовувати як *"world",* або *"people",* або *"everyone",* аби підкреслити, що його висловлювання або точка зору на обмежується лише власними виборцями, співвітчизниками або місцевою громадою.

- **Використання гендерного фактору** з метою фокусування уваги реципієнтів на гендерній ролі індивіда, до якої він відноситься (*as a woman, has dedicated her life, show our gratitude to an extraordinary woman*).

Говорячи про користувачів, що не представляють політичні інститути, але висловлюють свої думки в межах Інтернет-простору щодо політичної сфери, можемо виділити такі характерні риси:

- **Анонімність.** У межах Інтернет-простору, індивід здатен приховати власну ідентичність через можливість авторизуватися

під вигаданим іменем або використовувати довільне цифрове зображення, що унеможливує його ідентифікацію. При цьому в аналогічних випадках користувачі намагаються приховати власну приналежність до конкретного гендеру, використовуючи такі множинні займенники як "we" та "they".

- Відносно **відкрите й конкурентне формулювання думок**. Як і у фізичному політичному дискурсі, у політичному Інтернет-дискурсі присутній фактор агоністичності й агресивності, що спрямований на переконання свого опонента. Однак, на відміну від фізичного світу, де комунікація відбувається між двома представниками політичних інститутів, у Інтернет-просторі реципієнти беруть більш активну участь у реагуванні на висловлювання політичних акторів, ставлячи за мету вступити в полемічну дискусію з іншими. Приклад таких комунікаційних випадків – так звані мікроблоги на сторінках політиків у соціальних мережах.

- **Одностороння комунікація**. Через те, що у межах Інтернет-простору політичний актор може висловлювати свої думки з набагато більшою аудиторією, ніж у випадку класичних дебатів або парламентських виступів, втрачається можливість політичним актором реагувати на реакцію реципієнтів. Тому в багатьох випадках користувачі стають лише реципієнтами інформації політичних акторів, із можливістю комунікувати з іншими реципієнтами або висловлювати власну точку зору.

Підсумовуючи, можемо стверджувати, що політичний Інтернет-дискурс – це лінгвістично та екстралінгвістично вмотивовані дії, що відносяться до політичної сфери та реалізуються у віртуальному просторі політичними акторами і звичайними користувачами; які мають відбиток специфіки віртуальної комунікації (можливість анонімної суб'єктності, напівформальність, більш відкрите й конкурентне висловлювання думок тощо), і в яких передача екстралінгвістичних компонентів досягається переважно завдяки текстовій комунікації.

Напрацювання, що були запропоновані в даній статті, можуть стати основою для подальшого аналізу Інтернет-дискурсу. Зокрема, евристичними можна вважати дослідження типів суб'єктності акторів політичного Інтернет-дискурсу, засобів формування гендеру в політичній Інтернет-комунікації, лінгвістичного інструментарію передачі екстралінгвістичних елементів та ін.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кенжеканова К. Прагмалингвистические и когнитивные компоненты политического дискурса. Алматы, 2016.
2. Кибрик А.А., Плунгян В.А. Функционализм и дискурсивно-ориентированные исследования. *Фундаментальные направления современной американской лингвистики*. Керчь, 2002. С. 307-322.
3. Суханов Ю.Ю. Политический дискурс как объект лингвистического анализа. *Вестник РУДН. Серия: "Теория языка. семиотика. Семантика"*. 2018. №9(1). С. 200-212.
4. Сучасний лінгвістичний словник / Упорядн. А.А Загнітко [та ін]; за ред. А.А. Загнітко. Вінниця: "Твори", 2020.
5. Фуко М. Археологія знання. Київ: "Ника центр", 1996.
6. Habermas J. *Vorstunden und Ergänzungen zur Theorie des kommunikativen Handelns*. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1985.
7. Gadamer G. *The Relevance of the Beautiful and Other Essays*. Cambridge: Cambridge University Press, 1991. 220 с.
8. Garcés-Conejos Blitvich, P. The YouTubeification of politics, impoliteness and polarization. R. *Taiwo (Ed.). Handbook of research on discourse behavior and digital communication: Language Structures and Social Interaction*. Hershey, PA: IGI Global, 2010.
9. Joseph. J.E. *Language and Politics*. Edinburgh: University Press, 2013.
10. Kitaeva E., Ozerova O. Intertextuality in Political Discourse. *Language, Power, and Ideology in Political Writing*. USA: IGI Global, 2019. С.143-170.
11. Saussure L. de Procedural pragmatics and the study of discourse. *Pragmatics and Cognition*. 2007. № 15(1). P. 139-159.
12. Van Dijk T. What is Political Discourse Analysis? *Belgian Journal of Linguistics*. 1997. №11(1). С. 11-52.

13. Van Dijk T. Political discourse and ideology. *Discourse & Society*. 2002. №4 (2). С 249-283.

14. Wodak R. *The Discourse of Politics in Action: Politics as Usual*. London: Palgrave Macmillan, 2009.

REFERENCES

1. Kenzhekanova, K. (2016). *Pragmalinguistic and cognitive components of political discourse* [Pragmalingvisticheskie i kognitivnye komponenty politicheskogo diskursa]. Almaty [in Russian].

2. Kibrik, A. & Plungyan, V (2002). *Functionalism and discourse-oriented research* [Funkcionalizm i diskursivno-orientirovannye issledovaniya.]. *Fundamental trends in modern American linguistics*. Kerch, 307-322 [in Russian].

3. Sukhanov, Yu. (2018). *Political discourse as object of linguistic analysis* [Politicheskij diskurs kak objekt lingvisticheskogo analiza]. *RUDN Journal of Language Studies, Semiotics and Semantics*, №9(1), 200-212. <https://doi.org/10.22363/2313-2299-2018-9-1-200-212> [in Russian].

4. *Modern linguistic vocabulary* (2020). [Suchasnyj lingvistycznyj slovnyk] / Uporjadn. A.A Zagnitko [ta in.]; za red. A.A. Zagnitko. Vinnycja: "Tvory [in Ukrainian].

5. Fuko, M. (1996) *Archeology of knowledge* [Arheologija znannja]. Kyiv: "Nika Center" [in Russian].

6. Habermas, J. (1985). *Vorstunden und Ergänzungen zur Theorie des kommunikativen Handelns*. Frankfurt am Main: Suhrkamp [in German].

7. Gadamer, G. (1991). *The Relevance of the Beautiful and Other Essays*. Cambridge: Cambridge University Press [in English].

8. Garcés-Conejos Blitvich, P. (2010). The YouTubification of politics, impoliteness and polarization. *R. Taiwo (Ed.). Handbook of research on discourse behavior and digital communication: Language Structures and Social Interaction*. Hershey, PA: IGI Global [in English]

9. Joseph, J.E. (2013). *Language and Politics*. Edinburgh: University Press [in English].

10. Kitaeva, E. & Ozerova, O. (2019). *Intertextuality in Political Discourse. Language, Power, and Ideology in Political Writing*. USA: IGI Globa, 143-170. <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-9444-4.ch007> [in English].

11. Saussure, L. de (2007). Procedural pragmatics and the study of discourse. *Pragmatics and Cognition*, 15(1), 139-159. <https://doi.org/10.1075/pc.15.1.10sau> [in English].

12. Van Dijk, T.A. (1997). What is Political Discourse Analysis? *Belgian Journal of Linguistics*, 11(1), 11-52. <https://doi.org/10.1075/bjl.11.03dij> [in English].

13. Van Dijk, T.A. (2002). Political discourse and ideology. *Discourse & Society*, 4(2), 249-283 [in English].

14. Wodak, R. (2009). *The Discourse of Politics in Action: Politics as Usual*. London: Palgrave Macmillan [in English].

Дата надходження до редакції – 06.08.2022

Дата затвердження редакцією – 09.09.2022

Ця публікація ліцензована на умовах Creative Commons Attribution 4.0 International License.